

JAARGANG 84 | NR. 1 | JANUARI 2024

MANkracht

BIJBELSTUDIE VOOR VERENIGING EN KRING

BIJBELSTUDIES OVER
HET LEVEN VAN ABRAHAM (8)

Abraham
in de bres
voor Sodom

EN NU DE PRAKTIJK...

“Bidden is meer
antwoorden
dan vragen”

THEMABIJBELSTUDIES UIT
DE BRIEF AAN EFEZE (8)

Een Christus
voor je vrouw

UITGAVE VAN DE HERVORMDE MANNENBOND OP G.G.

issn 0167 - 3564
MANkracht
(zoals verwoord in
Jesaja 40: 30-31)
verschijnt
10x per jaar

HOOFDBESTUUR

1e voorzitter

ds. J.H. Lammers
T: 033-2000592
E: j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter

ds. J.M. Molenaar
T: 079-3168995
E: ds.jmmolenaar@gmail.com

1e secretaris

ds. J. van Dijk (postadres)
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T: 0180-398670
E: ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris

vacant

1e penningmeester

dhr. A. Kreijkes
T: 0548-789801
E: tonny@qualityfinance.nl

2e penningmeester

dhr. J. van Capelleveen
T: 0318-516930
E: jvancapelleveen@solcon.nl

Lid

ds. E. de Mots
T: 0180-424636
E: predikant@rondzes.nl

Lid

ds. A. Snoek
T: 0488-723120
E: asnoekvdm@solcon.nl

Lid

ds. H.J.T. Lubbers (*themasdagen*)
T: 033-2861207
E: h.j.t.lubbers@hervormdwoudenberg.nl

REDACTIE MANKRACHT

ds. J.M. Molenaar
ds. E. de Mots
Contactpersoon advertenties en opmaak:
dhr. L.H. de Kluijver
E: l.h.dekluijver@hetnet.nl

BESTUURSWIJZIGINGEN

Doorgeven aan de 1e secretaris.
Maandag 9.00-12.00 uur

MUTATIES

E: info.mannenbond@solcon.nl

OVERLIJDENSBERICHTEN

E: predikant@rondzes.nl (o.v.v. MANkracht)

ABONNEMENT OP MANKRACHT?

Leden krijgen het blad gratis. Ben je geen lid maar wil je MANkracht ook ontvangen?

E: info.mannenbond@solcon.nl
T: 0180-398670

Het lidmaatschap van de Hervormde Mannenbond kost € 18,- per jaar.
IBAN: NLO8RABO0377871559
t.n.v. Herv.Mannenbond op G.G.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen moet vóór 1 december via
E: info.mannenbond@solcon.nl

VOORWOORD

Het is zo fijn om te bidden!

Bidden is eigenlijk best apart. Je praat met God, maar je ziet Hem niet en hoort niets terug. Is bidden niet meer een van jezelf afpraten, waardoor je je beter gaat voelen? Heeft het echt zin? Het gaat toch vaak anders dan je verwacht.

Door: ds. J. H. Lammers, Nijkerk

De bekende legerpredikant ds. J.J. Poort (1928-1997) kwam eens bij een jongen op bezoek die ernstig ziek was. De jongen vertelde dat zijn vader ongelovig was. Zelf was hij geraakt door het Woord van God. Zijn vader had gezegd: 'Waarom bid je? Bidden heeft geen zin. Het helpt toch niets.' Het eenvoudige antwoord van de jongen was: 'Het is zo fijn om te bidden.' De jongen begreep wat bidden is. Het is meer dan alleen vragen. Het houdt ook in: danken, klagen, loven en prijzen. Bidden is contact hebben met God. In voorspoed en tegenspoed je afhankelijk van Hem weten. We luisteren naar Gods Woord en reageren erop in het gebed. Een ander woord is: communicatie. Bidden wordt weleens geestelijk ademen genoemd. We hebben geestelijk gezien zuurstof nodig voor ons geloofsleven. Ademen gaat vanzelf. Hapert de ademhaling, dan is er iets mis met onze gezondheid. Bidden hoort bij een gezond geloofsleven. Bidden we niet, dan klopt er iets niet in ons geloof. Aan de Heere Jezus werd door een discipel de vraag gesteld: 'Heere, leer ons bidden (Lukas 11: 1).' Wij sluiten ons hierbij aan. Het is goed om ons te laten onderwijzen door Jezus, om onder behandeling te staan van Hem als hemelse Dokter. We ontdekken, zoals de titel is van een boekje van de zojuist genoemde predikant ons zegt: 'Gebeden hebben kracht.' Het heeft zin om te bidden. Het is zo fijn!

Wandelen in de goede werken

Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen, die God van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen. Efeze 2:10

prof. dr. Arnold Albert van Ruler (1908-1970)

Dat beeld van wandelen wekt de suggestie, dat het plezierig en gemakkelijk toegaat. Wandelen is een prettige bezigheid.

Zo is het een fleurige en vrolijke zaak, om een goed mens te zijn en in de goede werken te wandelen. Wij denken daar altijd weer anders over. Wij denken meestal, dat het een kwestie van ongelooflijke moeite en tobben en inspanning is. Wij zwoegen ons dood, om goed te zijn. En dan brengen we er meestal maar heel weinig van terecht.

De fout ligt niet daarin, dat we te weinig ons best doen.

We doen te veel ons best.

We hebben het leven veel te veel in eigen handen.

En we willen er zelf iets van maken.

En door goed te zijn en goed te doen willen we onszelf rechtvaardigen en verlossen.

prof. dr. A.A. van Ruler, hoogleraar vanwege de Nederlandse Hervormde Kerk aan de Rijksuniversiteit Utrecht

Dat loopt op een machtig gestumper uit.

We moeten uit wandelen gaan in de goede werken. Zoals de boer op zondag door zijn hof langs zijn akkers loopt en geniet van het werk, dat in de afgelopen week is gedaan.. ■

BIJBELSTUDIES OVER HET LEVEN VAN ABRAHAM (7)

Abraham in de bres voor Sodom

Genesis 18

Door: dr. J. Hoek, Veenendaal

In dit hoofdstuk zien we God op weg om ‘Jeruzalem’ te bouwen en ‘Sodom’ te verwoesten. ‘Jeruzalem’ staat voor Zijn eeuwig koninkrijk van vrede en gerechtigheid. ‘Sodom’ staat voor het rijk van duisternis, goddeloosheid en onmenselijkheid. Bij dit gebeuren wordt de gelovige, voor wie Abraham model staat, met hart en ziel betrokken.

HOOG BEZOEK

Onverwachts krijgt Abraham bijzonder bezoek. Op de middaghoogte van de dag, wanneer het geen tijd is om te reizen of te werken, zit de aartsvader rustig bij de ingang van zijn tent, waar je elk zuchtje wind kunt opvangen.

Hij ziet ineens tot zijn verbazing vlakbij een drietal mannen staan. Onaangekondigde visite op een ongelegen moment. Maar dat doet niets af aan de gastvrijheid waarmee de oude patriarch de vreemdelingen tegemoet snelt, zich voor hen neer buigt en hen

vriendelijk vraagt zijn gasten te willen zijn. Als ze daarop ingaan, zorgt hij voor water om de voeten te wassen en kunnen ze uitrusten in de schaduw van de terebinten van Mamre. Sara wordt ingeschakeld om koeken te bakken en Abraham kiest zelf een kalf

dat er mals en goed uitziet om dit door een knecht te laten klaarmaken voor het diner. Zo krijgen de gasten een vorstelijk maal voorgeschoteld, terwijl de gastheer er als een kelner bij staat om hen te bedienen. Abraham handelt hier als de rechtvaardige die gastvrij is voor vreemdelingen.

LACHENDE SARA

Hoe bijzonder dit bezoek is, wordt duidelijk als één van het drietal, kennelijk de leider, gaat spreken. *Waar is Sara, uw vrouw?*, vraagt hij. Een uiterst ongewone, in die cultuur zelfs ongepaste vraag. Wonderlijk dat de vreemdeling haar bij name kent. Abraham kijkt van die vraag op en antwoordt kort: *Zie, ze is in de tent*. En dan zegt die man: *Ik zal over een jaar zeker bij u terugkomen; en zie, dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben!*

Hoogst verrassend klinkt de voor Abraham bekende belofte van nageslacht, maar nu voor het eerst met een duidelijke tijdsbepaling. Sara hoort deze woorden van achter het tentzeil en moet er bij zichzelf om

lachen met een cynische, bittere lach. De tragiek van haar leven wordt hier geraakt. Zoveel lange jaren heeft ze vruchteloos uitgekeken naar de beloofde zwangerschap en inmiddels is die weg biologisch definitief afgesneden. Ze noemt de dingen in vers 12 onomwonden bij hun naam: seksuele omgang is niet meer aan de orde, menstruatie evenmin, laat staan bevruchting.

'ZAL IK' EN 'IK ZAL'

Streng zegt de vreemdeling: *Waarom heef Sara gelachen? Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? Op de vastgestelde tijd, over een jaar, zal Ik bij u terugkomen, en Sara zal een zoon hebben!*

» Zou er iets voor de HEERE te wonderlijk zijn? «

Zo wordt de belofte herhaald als onderstreping van de betrouwbaarheid ervan.

Tegenover Sara's 'zal ik?' staat Gods 'Ik zal!' Sara staat te trillen op haar benen, maar

nog is de harde korst van haar hart niet gebroken blijkens haar leugen 'ik heb niet gelachen'. Haar ongeloof zal echter gaan wijken voor geloof (Hebr.11:11). Eeuwen later klinkt de echo van vers 14a in het huisje van Maria (Lukas 1:37). En dan is Maria haar verre grootmoeder vooruit in haar overgave (Lukas 1:38).

Abraham weet nu zeker met Wie hij te doen heeft. Jahwe zélf is in mensengedaante tot hem gekomen om de belofte van nageslacht te vernieuwen. Zo vertrouwt hij zijn God voor Wie niets te wonderlijk is en die Zijn beloften vervult door de onmogelijkheid heen.

OP WEG NAAR SODOM

Plotseling heeft het drietal gasten haast om koers te zetten richting Sodom. Die stad, waarin neef Lot zijn intrek heeft genomen, is met heel de omgeving een broeinest van ongerechtigheid (zie Ezechiël

16:49), van waaruit de liefdeloosheid en onmenselijkheid letterlijk ten hemel schreien. Het gaat niet alleen om seksuele verdorvenheid. In Sodom is geen gerechtigheid,

maar slechtheid, geen rechtsbetrachting, maar rechtsverkrachting.

Als Abraham de bezoekers uitgeleide doet, spreekt God (of 'de Engel des HEEREN', God de Zoon voor Zijn menswording) met Abraham over Zijn voornemen om te inspecteren of de maat van de ongerechtigheid vol is geworden en die steden dus rijp zijn voor het oordeel. *En zo niet, Ik zal het weten* (vers 21). Dat wil zeggen: als de maat niet vol is, zal Ik Mij ontfermen. God is de Alwetende, maar hier wordt onderstreept hoe zorgvuldig Hij te werk gaat en hoe groot Zijn geduld is voordat Hij het verdiende vonnis velt.

GODS PLAN VOOR ABRAHAMS NAGESLACHT

Op weg naar 'Sodom' is God tegelijkertijd op weg naar 'Jeruzalem'. In de verzen 17-19 horen we Hem bij zichzelf spreken (maar zo dat Abraham het hoort) over Zijn plan om uit Abraham een groot en machtig volk te verwekken, *en alle volken zullen in hem*

gezegend worden. Abraham is verkoren en daarom ook geroepen tot de bijzondere taak om zijn nageslacht een andere weg dan die van 'Sodom' aan te wijzen en voor te leven, de weg van 'Jeruzalem', de weg van gerechtigheid en recht doen. Zo zal de belofte vervuld

» Ontroerend hoe Abraham in de bres springt voor heidenen «

worden dat Abrahams zaad tot zegen zal zijn voor de volkeren. Dat is de weg van de Messias, de Verlosser en zo de weg van Gods eeuwig koninkrijk voor Israël en de volkeren.

VURIGE VOORBEDE

Door Abraham in vertrouwen te nemen, lokt de HEERE hem uit tot een spannend gesprek. In verborgen omgang gaat Abraham vrijmoedig in onderhandeling met zijn hemelse Vriend. *Maar Abraham bleef nog staan voor het aangezicht van de HEERE*

(vers 22b). Waarschijnlijk stond er oorspronkelijk het omgekeerde: Jahwe bleef staan voor Abraham. God houdt de pas in, terwijl de twee boden in Zijn gezelschap naar Sodom vertrekken. In Zijn oordeel gedenkt Hij aan het ontfermen. Ontroerend te zien hoe Abraham in de bres springt voor die heidense steden. Misschien zijn er nog rechtvaardigen en die mogen toch niet samen met de goddelozen omkomen? Hij heeft hierbij zeker aan Lot gedacht, maar zijn bewegingheid

strekt zich verder uit, tot heel die bevolking. Tot zes keer toe doet hij een klemmend beroep op Gods barmhartigheid, waarbij hij steeds een stap verder gaat: als er nu nog eens 50, 45, 40, 20, uiteindelijk 10 (of zelfs 5, vers 28) rechtvaardigen zouden zijn, zou U dan de stad niet sparen?

VOORBEDE VOOR SODOM ANNO NU

Abraham zet bij de HEERE de voet tussen de deur. *Er kan toch geen sprake van zijn dat*

U zoiets doet, dat U de rechtvaardige samen met de goddeloze doodt? Dat is hartstochtelijke, bezwerende taal. Hij durft ver te gaan! Maar God komt hem steeds verder tegemoet. Totdat de vader der gelovigen beseft: nu ben ik aan de grens gekomen, wie ben ik, nietig stof en as, om de grote God nog langer op te houden?

Als gelovigen zijn we geroepen om als Abraham, in bewogenheid met onze naaste in geestelijke nood, in de bres te staan in onze voorbede voor onze omgeving, dorp of stad, land en volk, ja voor heel de wereld. Niet het minst door deze voorbede is de levende Kerk tot zegen voor de wereld. Bidden wij voor onze ongelovige naasten? En kent ons gebed iets van de vurigheid en volharding van Abraham? Ook waar het om het huidige 'Sodom', de

goddeloze stad van de mens, gaat?

DE ENE DIE OVERBLIJFT

Bij het getal 10 moest Abraham ophouden. Over de uitkomst is hij niet gerust, met angst en beven zal hij die nacht hebben doorgebracht. We weten: meer dan Abraham is hier! Uiteindelijk blijft er de Ene over, de hemelse Voorbidder, onze Heere Jezus Christus

(Rom.8:34). Aan Zijn voorbede aan het kruis is het voortbestaan van de wereld te danken tot op de dag van vandaag (Lukas 23:34). Hij ging het vuur van Gods gericht in opdat het oordeel zou wijken voor elk die in Hem gelooft. 'Aan het kruis werd Hij Sodom, opdat Sodom Sion wordt'(ds. H.G. Abma). Bidden wij mee, ziende op Hem? ■

GESPREKSVRAGEN

1. Abraham toont zich een rechtvaardige in zijn gastvrijheid. Hoe is dit in ons eigen leven? En in de plaatselijke gemeente? Vergelijk Mattheüs 25: 35 en Hebrëeën 13:2.
2. Het cynisch lachen van Sara wordt door Gods genade tot gelovig lachen als ze eenmaal Izaäk in haar armen heeft. Bespreek met elkaar hoe de HEERE door Zijn Geest ons ongelooft overwint.
3. Lees Amos 3:7. Geldt dit alleen voor profeten of ook in zekere zin voor als Gods kinderen? Zo ja, hoe dan?
4. Trek de lijn eens door van Abrahams voorbede naar de roeping van Christus' gemeente (1Tim.2: 1-4). Hoe geven we inhoud aan het bidden voor alle mensen?
5. Lees en bespreek artikel 26 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Wat betekent Christus' voorbede voor ons?

EN NU DE PRAKTIJK...

DS. ANNE VAN OLST:

“Bidden is meer antwoorden dan vragen”

DOOR: J. VAN REENEN, VEENENDAAL

“Bidden is meer antwoorden dan vragen,” meent ds. Anne van Olst. “Het gebed is altijd een antwoord aan God, ook als we vragen stellen.”

Ds. Van Olst (45) groeide op in Kampen. Na een studie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) werd hij eerst docent godsdienst aan de Jacobus Fruytier scholengemeenschap in Rijssen en vervolgens predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Utrecht-West. Daarna was hij predikant van een missionaire gemeente in Antwerpen. Vanaf 1 september 2022 is hij directeur van de Evangelische Hogeschool (EH) in Amersfoort.

Twee jaar geleden verscheen van zijn hand het boekje “Bidden kun je leren”. Op zijn kamer in

het gebouw van de EH, dicht bij de Amersfoortse binnenstad, legt hij uit hoe hij ertoe kwam. “In de coronatijd hield ik diverse meditatie voor de gemeente die werden uitgezonden. Daarbij was ook een serie over het gebed. Het nadenken over het gebed heeft mij verrast.”

Verrast?

Ds. Van Olst: “Bidden is meer antwoorden dan vragen. Onze gebeden bestaan vaak voor een groot deel uit vragen aan God en dan denken we dat God niet antwoordt als er niets gebeurt.

Het gebed is altijd een antwoord aan God, ook als we vragen stellen.

Een jongen van veertien jaar vertelde dat hij drie jaar geleden begonnen was met bidden en dat hij niets gehoord had van God. Hij vergat dat het gebed niet begon met het moment dat hij begon te bidden. Hij had God al veertien jaar laten staan. De kramp gaat weg als je beseft dat je eindelijk gaat antwoorden. Bidden is antwoord geven op de vraag: "Adam, waar ben je? Het maakt ons nederig en verwachtingsvol."

Mogen we dan niet vragen in ons gebed?

"Veel gebeden bestaan vooral uit: "Wilt U...?" Het "Onze Vader", het volmaakte gebed, begint met drie bedes die samen een lofprijzing aan God vormen en het eindigt met een lofprijzing. De vragen -over het dagelijks brood, de vergeving van schulden en de verlossing van de boze- staan daartussen ingekaderd. Bidden is ook aanbidding. De dankzegging en de verwondering ontbreken vaak in onze gebeden.

Het diepste motief van onze vragen mag niet zijn of we een fijn leven hebben. Mijn moeder was twee jaar ernstig ziek voordat ze stierf. Ze bad voortdurend: "Uw wil geschiede". We lopen het gevaar egoïstisch te worden door het gebed te zien als een winkelwagentje. Bidden moet geen winkelen zijn maar thuiskomen. Die jongen van veertien mag wel alles vragen, maar hij moet ook tevreden zijn met wat God hem aanreikt. Je zou tegen hem kunnen zeggen: "Zullen we gaan danken en kijken of er in de kerkdienst antwoorden gekomen zijn?"

» Bidden moet
geen winkelen
zijn...
...maar thuis-
komen... «

Wat is meebidden?

"Predikanten hebben het tijdens een kerkdienst eigenlijk het gemakkelijkst. De kerkgangers moeten meebidden. Dat is iets anders dan luisteren naar het gebed. Het gebed van de predikant moet zo zijn dat de kerkgangers meegenomen worden en meebidden.

Er is niets op tegen als kerkgangers het Onze Vader hardop meebidden. Waarom zouden ze wel samen zingen en niet samen hardop bidden?"

Hoe kunnen meer gemeenteleden betrokken worden bij kerkelijke gebedsgroepen?

"Een gering aantal deelnemers van een gebedsgroep kan een teken van lauwheid zijn, maar het kan ook betekenen dat men het moeilijk vindt om hardop samen te bidden, zeker als het langere tijd duurt. Misschien kan het gebed gecombineerd worden met Bijbelstudie en is de drempel om samen te bidden dan minder hoog.

Laten we in ieder geval onthouden dat bidden kracht en vreugde geeft. Dankt God in alles. Hij zorgt voor ons." ■

BIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF AAN DE GEMEENTE VAN EFEZE (8)

Een Christus voor je vrouw

Efeze 5:22-33

Door: ds. H.J.T. Lubbers, Woudenberg

Gelukkige huwelijken... Het valt te betwijfelen of die er veel geweest zijn in Paulus' dagen in Efeze. Romantiek binnen het huwelijk was in de Grieks-Romeinse cultuur niet zo belangrijk. Vrouwen werden als minderwaardig beschouwd. Zo zegt de Romeinse filosoof Seneca, een tijdgenoot van Jezus: 'De man is geboren als heerser, de vrouw is geschapen om gehoorzaam te zijn.'

Voornaamste doel van het huwelijk was nageslacht verwekken. Er heerste een vrije seksuele moraal, al waren er wel regels: 'Waag het niet om de vrouw van je vriend te verleiden, maar een pleziertje met een jonge slavin bij de Artemis-tempel is geen enkel probleem.'

Was het binnen het Jodendom aan het begin van onze

jaartelling beter? De Thora verwoordt Gods heilige bedoelingen, maar Mattheüs 19:3-12 biedt een inkijkje in de praktijk. Farizeeën discussiëren over de vraag wanneer je scheiden mag. Jezus wijst op Gods bedoeling vanaf het begin en stelt de norm (vers 6 en 9). De discipelen vragen zich vervolgens vertwijfeld af (10): 'Maar als je dan bijna

niet meer van je vrouw af kunt, kun je toch beter helemaal niet aan het huwelijk beginnen?' Zo'n vraag spreekt toch boekdelen...?

HOLLYWOOD

Hoe staat het ermee in onze westerse cultuur? Ons denken over het huwelijk is sterk beïnvloed door Hollywood: Het gaat om 'gevoel hebben

voor elkaar'. Is dat gevoel weg, dan kun je beter de stekker er uit trekken. In het denken over man/vrouw is in onze dagen de verwarring compleet.

Geslacht is een keuze en er zijn tientallen soorten gender-identiteit.

Tegen die achtergrond klinkt Efeze 5: Het Evangelie biedt een compleet alternatief voor de dwaasheid van de wereld. Gaat onder christenen dan alles vanzelf? Was het maar waar! De gevolgen van de zondeval worden juist op het terrein van het huwelijk pijnlijk zichtbaar. En tegelijk: Genade transformeert ons.

Wie levend gemaakt is met Christus (2:5), wordt in Zijn spoor mee-ge trokken (5:1). Of je de HEERE vreest, blijkt óók in je huwelijk!

VERBONDENHEID EN EIGENHEID

Wat een schitterend beeld gebuikt Paulus voor het huwelijk: De man is het hoofd en de vrouw het lichaam (23). Dat wijst enerzijds op *verbondenheid*. Hoofd en lichaam zitten onlosmakelijk aan elkaar vast en nemen het

voor elkaar op. Als er een bal richting je hoofd suist, komt je arm in beweging. Zo vormen man en vrouw geen duo, maar een eenheid. Vergelijk het woord 'hechten' in vers 31 – verwant aan het Griekse woord voor 'lijm'. Het huwelijk is geen contract, maar een verbond!

Anderzijds onderstreept dit beeld de *eigenheid* van man en vrouw. Hoofd en lichaam hebben niet dezelfde functie. Het hoofd stuurt en het lichaam láát zich besturen. Man en vrouw zijn wel gelijkwaardig, maar niet gelijk-aardig.

» Compleet alternatief voor dwaasheid van de wereld «

Gek genoeg roept dit gedeelte nogal eens weerstand op. 'Is de man soms de baas en de vrouw minderwaardig?' Laten we goed lezen! 'Want de man is het hoofd van de vrouw' niet zoals Kim Jong-un hoofd is van Noord-Korea, maar 'zoals Christus Hoofd van de gemeente is.' (23)

ZOALS CHRISTUS!

Kim Jong-un baadt in luxe, terwijl zijn volk crepeert. Maar wat deed Christus? 'Hij heeft Zich voor de gemeente overgegeven.' (25) Jezus is de Baas in liefhebben! Nota bene voor een afzichtelijke bruid. Zij is in zichzelf immers 'dood door de overtredingen en de zonden' (2:1). Christus geeft haar echter een schoonheids-behandeling (26-27): Door de prediking van het Woord wordt ons de afwassing van zonden betuigd en verzegeld door het bloed van Christus. Al klaagt mijn geweten mij aan; wie gelooft in de Heere

Jezus is rein.
Zonder vlek of rimpel in Hem!
Dáárom zegt de gemeente: 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.' (24)

Paulus laat dus zien dat er een verborgen boodschap in het huwelijk zit. Een 'geheimenis' (32). Man en vrouw vormen een levende kopie van Christus en de gemeente! Juist dáárom valt satan het huwelijk aan.

LIEFDE EN RESPECT

Wat betekent dit onderwijs concreet voor de omgang

tussen man en vrouw? Paulus vat samen in het slotvers (32): God roept jou als man om je vrouw *lief te hebben*. God roept de vrouw om *ontzag te hebben* voor haar man. Hoe heb je als man je vrouw lief? Let op de werkwoorden in vers 25-29:

- Je vrouw *liefhebben* zoals Christus (25). Er zijn voor je vrouw. Niet alleen chocola en rozen geven, maar jezelf. Want Christus geeft Zichzelf. Elke dag vragen: Hoe kan ik er vandaag voor jou zijn? Voor je vrouw door het vuur gaan – en als het moet, voor haar sterven. Zoals Christus voor Zijn bruid deed.
- Haar *heiligen* (26). Zorg dragen voor de ziel van je vrouw. Haar stimuleren om haar leven aan God te wijden. Dan krijgt ze misschien geen award voor zakenvrouw van het jaar,

maar een vrouw die de HEERE vreest, zal geprezen worden (Spr. 31).

- Haar *voeden* en *koesteren* (29). Zorgen voor je vrouw, zoals jij (misschien wel in de sportschool) voor je eigen lichaam zorgt en dat onderhoudt. Christus in de hemel voedt Zijn gemeente met het Woord. Zo is het jouw roeping om profetisch leiding te geven in huwelijk en gezin. Christus koestert Zijn gemeente als medelijdende Hogepriester. Zo jij: Bied geborgenheid. Heb oog en oor voor je vrouw. Echte aandacht, echt begrip (vgl. 1 Petr. 3:7). Dan is er geen plaats voor haat, verbittering, misbruik, doodzwijgen, verruilen voor porno, korte lontjes, je beloftes niet nakomen.

Deze boodschap was revolutionair in Efeze. Je vrouw was immers jouw eigen-

dom. Was je haar zat, dan gaf je haar de bons. In de Artemistempel waren vrouwen helemaal gebruiksvoorwerp. In de gemeente van Christus ontmoet je echter mannen, die een Christus zijn voor hun vrouw. In dienend leiderschap.

ONDERDANIGHEID EN ONTZAG

Als je zo'n man bent, maak je het je vrouw makkelijk om haar roeping te vervullen. Let weer op de werkwoorden: *Onderdanig zijn* (22) en *ontzag hebben* (33). Niet slaafs, maar vrijwillig je schikken in Gods orde. Een christenvrouw laat merken, dat zij haar man hoog heeft staan. Zij weet dat hij niet volmaakt is, maar zij wijst niet voortdurend zijn zwakke punten aan. Zij geeft complimenten over goede beslissingen en spreekt respectvol over hem. Ook tegen haar vriendinnen. Zij ondersteunt hem en aanvaardt hem als leider. In 99 van de 100 gevallen komen man en vrouw er samen uit. Soms kun je geen overeenstemming bereiken. Dan volgt de vrouw de man, want 'eenheid is belangrijker dan eigen gelijk'. De wereld zegt: 'Je moet aan jezelf denken'. Dat werkt echter scheidend. De bijbel leert: 'Je moet aan de ander denken'. Dat verbindt.

Kortom: De gezindheid die een christenvrouw naar de Heere Jezus heeft, is dezelfde als de gezindheid naar haar man! 'Zoals aan de Heere', zegt Paulus immers (22).

GRENZELOZE LIEFDE

Zijn er ook grenzen aan 'onderdanig zijn'? Zeker; want ook in het huwelijk geldt Handelingen 5:29. Bovendien mag en moet een vrouw wel een tegenover zijn, door bijvoorbeeld (onder 4 ogen) tegen haar man te zeggen: 'Joh, wat jij wilt met je leven, je tijd, je geld, je bedrijf: Is dat wel tot eer van God?'

Blijft staan: De Heilige Geest leert ons denken vanuit onze *roeping* (en niet vanuit onze *rechten*): 'De vrouw moet ontzag hebben voor haar man. De

man moet zijn vrouw liefhebben.' Dat geldt ook als je vrouw moe of ziek is, in coma raakt of dementeren gaat. Ooit zag ik een ontroerende docu-

» De baas in liefhebben! «

mentaire over een man die vol toewijding zijn dementerende vrouw verzorgde. Terwijl zij hem de hele dag door 'rotzak'

toesiste. Dan is het alleen maar geven. Wie kan dit? Alleen in en vanuit de liefde van Christus. Wij zijn er vaak op gericht om *gelukkig* te worden. De

HEERE is er echter op uit dat wij *gelijkvormig* worden aan het beeld van Christus. *Om haar als bruid te*

werven kwam Hij ten hemel af. Hij was 't Die door Zijn sterven aan haar het leven gaf. ■

GESPREKSVRAGEN

1. Niet ieder is getrouwd. Sommigen zijn gescheiden of single, werden weduwnaar, hebben een andere geaardheid. Heeft de gemeente van Christus daar voldoende oog voor? Waarom is Efeze 5 tegelijk voor ieder relevant?
2. 'Satan haat God. Daarom haat satan het huwelijk'. Hoe is dat in onze cultuur merkbaar?
3. Wat heeft Christus gedaan voor Zijn gemeente? Maak een opsomming van wat in dit gedeelte genoemd wordt. Hoe gaat dit in jouw huwelijk/relatie? Als je single bent, hoe ervaar je dan dit gedeelte?
4. Bij het onderwijs over het huwelijk spreekt God niet over onze rechten, maar alleen over onze plichten (vgl. 6:1-4 en 6:5-9). Welke consequenties heeft dit volgens jou?
5. Waarom is het voor ons mannen zo moeilijk om lief te hebben zoals Christus? Wat is daarvoor nodig?

AGENDA ACTIVITEITEN

STREEKVERGADERING

Donderdag 15 februari 2024

(Streek Nijkerk)

Thema: Vrijheid als gave en opgave

Spreker: ds. C.H. Hogendoorn

Plaats: 't Lichtschip, Gondel 19-01 Lelystad

Aanvang: 20.00 uur

Dinsdag 9 april 2024

(Streek Nunspeet)

Thema: Henoch wandelde met God...!

Spreker: ds. H.J.T. Lubbers

Plaats: De Schakel, Oranjeboomlaan 27, Wezep

Aanvang: 19:45 uur

Donderdag 29 februari 2024

(Streek Gouda)

Thema: Henoch wandelde met God...!

Spreker: ds. A. Snoek uit Kesteren

Plaats: Driestar zaal 31

Burgemeester Jamessingel 2, Gouda

Aanvang: 19.45 uur

**ORGANISEERT UW STREEK EEN ACTIVITEIT?
OF ORGANISEERT UW VERENIGING EEN
ACTIVITEIT DIE OOK DOOR ANDERE MANNEN
BEZOCHT KAN WORDEN? GEEFT U DIT DAN
ZO SPOEDIG MOGELIJK DOOR AAN:
PREDIKANT@RONDZES.NL
DIT ZAL DAN VERMELD WORDEN IN ONS BLAD!**

BESTUURS WIJZIGINGEN

- **MV 'Onderzoekt de Schriften' te Klaaswaal heeft een nieuw bestuur:** voorzitter is dhr. W.B. van Gameren, Paukenslag 2, 3286 TD Klaaswaal; secretaris is: dhr. A.H. van Zon, Oleanderstraat 10, 3261 BN Oud-Beijerland; penningmeester is: dhr. J.P. Kats, Energieweg 35, 3281 NH Numansdorp.
- **MV 'Calvijn' te Wierden heeft een nieuwe voorzitter:** dhr. G. Kiekebeld, dr. G.H. Beensweg 12, 7642 CJ Wierden; **en een nieuwe secretaris:** dhr. J.E.D. Heuver, Rijssensestraat 112, 7642 NM Wierden.
- **MV 'Tolle Lege' te Moordrecht heeft een nieuwe secretaris:** dhr. G.H. van der Knijff, Dr. Abr. Kuyperstraat 45, 2841 CH Moordrecht.

Vriendelijk dank voor uw medewerking, ds J. van Dijk, secr. E ds.j.vandijk@hetnet.nl

Bestuursverkiezing

Door: ds. J.H. Lammers

We wijzen u al vast op de huishoudelijke vergadering van D.V zaterdag 13 april 2024. Met het oog daarop melden we dat in 2024 de hoofdbestuursleden dhr. A. Kreijkes en ds. H.J.T. Lubbers aftredend en herkiesbaar zijn. Ze stellen zich herkiesbaar voor een nieuwe periode.

Voor de vacature van tweede secretaris, die ontstond door het overlijden van dhr. C.D. Groenendijk, stellen we voor om dhr. W. Appeldoorn uit Ridderkerk te benoemen. Al geruime tijd adviseert hij ons bij de vormgeving van ons blad Mankracht en de nieuwe website. Hij woont

ook onze vergaderingen bij. We zien ernaar uit dat hij als lid van ons hoofdbestuur verder gaat. In dit nummer van Mankracht stelt hij zichzelf voor.

We wijzen u op het middendeel van artikel 11-3 van de statuten: Voor elke benoeming wordt door het bestuur een enkelvoudige voordracht aan de ledenvergadering voorgelegd, waarna de ledenvergadering de persoon kan kiezen, waarbij het hierna in artikel 13 bepaalde van toepassing zal zijn. Elke aangesloten vereniging behoudt niettemin het recht om aan de door het bestuur voorgedragen persoon een kandidaat toe te voegen, door een schriftelijke opgave in te dienen uiterlijk twee maanden voordat de betreffende ledenvergadering wordt gehouden. De voorgedragen persoon moet lid zijn van een aangesloten vereniging en vooraf schriftelijk verklaren met de kandidaatstelling akkoord te gaan.

EVEN VOORSTELLEN

In het dagelijks leven ben ik werkzaam als sales engineer bij een internationale pompfabrikant in Etten-Leur. Ik help energiebedrijven bij het

onderhoud, aanschaf en reparatie van pompen en mechanische asafdichtingen, zodat zij de continuïteit van de energielevering kunnen waarborgen en verbeteren.

Samen met mijn vrouw Monica hebben wij 5 kinderen mogen ontvangen: Lianne (1997), zij is begin 2023 getrouwd, dus hebben we ook een schoonzoon Age (1998), Thomas (1999), Michiel (2001) en tweeling Joëlle en Nadine (2008).

Samen met mijn vrouw doen we de administratie en distributie van het kerkelijk contact voor Hervormd Ridderkerk, daarnaast ben ik ook ouderling in Wijk 6. Bij RTV-Ridderkerk doe ik de techniek voor het programma Ridderkerk en de kerken en combineer ik dat ook met het presenteren van een tweewekelijks programma met Orgelmuziek op de zondagavond.

Sinds 2019 wonen wij weer in Ridderkerk, de plaats waar mijn vrouw en ik ook zijn opgegroeid, na 22 jaar in Oud-Beijerland te hebben gewoond. Ook daar mocht ik in het ambt van ouderlingkerkrentmeester en later ook nog een termijn als diaken dienen in de Hervormde Dorpskerk.

Via de Mannenthemadagen ben ik in contact gekomen met de Mannenvereniging. Als lid van onze eigen Mannenvereniging ben ik ondertussen ook goed bekend met de waarden en doelstellingen van de Hervormde Mannenbond. Met een passie voor het helpen van anderen, ben ik vastbesloten om mijn steentje bij te dragen aan het bestuur van de Mannenbond.

In de rol van 2e secretaris hoop ik ervoor zorgen dat de administratieve zaken rondom de nieuwe website soepel verlopen en dat de communicatie binnen de Mannenbond efficiënt en effectief is. Samen met de broeders van het bestuur hoop ik mij in te mogen zetten om onze doelen te bereiken en de Mannenbond verder te laten bloeien.

Wilfred Appeldoorn

OM OVER NA TE DENKEN

Het gebed: Verbondsverkeer!

Door: ds. A. Langeweg, Barendrecht

Over het thema gebed zijn boekenkasten volgeschreven. En terecht. Het is het kloppende hart van het christelijk geloof. Intiemer gezegd: bidden is een voortdurend (!) gesprek en geworstel tussen de mens en God-drieenig. Wat dat doet met onze gebedshouding mag duidelijk zijn. Ik vestig de aandacht graag op nog iets anders, namelijk dat bidden verbondsverkeer is.

Het is Calvijn die hier veel oog voor had. Hij schrijft: “Door te bidden krijgen we dus toegang tot de rijkdommen die voor ons bij de hemelse Vader klaarliggen. Want het gebed is een

soort gesprek tussen mensen en God, waardoor ze het heiligdom van de hemel binnengaan en Hem persoonlijk aanspreken over zijn beloften.” (Institutie 3.20) Zet maar eens

streepjes onder de woorden ‘rijkdom’, ‘toegang’, ‘klaarliggen’, ‘persoonlijk aanspreken’, en kauw in je stille tijd eens op deze woorden. Je ontdekt Gods sappen in het gebed. Zodra we

onze handen vouwen en ogen sluiten moet dus onmiddellijk het besef bij ons doordringen dat we niet zomaar mensen zijn die bidden, maar beloftekinderen zijn die in gesprek gaan met de 'Belover', onze hemelse Vader. Je bent immers ondergedompeld in het bad van Gods beloften.

Als je daar op door-denkt heeft dat grote impact op de wijze waarop we bidden. Zomaar verliezen we dat uit het oog. Nog eens Calvijn: "Bidden is de belangrijkste geloofstraining, waardoor we elke dag Gods zegeningen krijgen." Bidden is je hart oefenen in vertrouwen op Gods beloften, en omgekeerd stort God dan op je gebed Zijn zegeningen uit. Waarom? Omdat Hij het heeft beloofd! God begon met jou in het uur van je doop. Hij opende een weg om tot Hem te mogen gaan door het offer van Christus. Wikkel je daarom in Gods beloften, ga zo tot Hem. Dan wordt bidden levend verbondsverkeer tussen jou als beloftekind en God de Vader. Daarom is bidden steeds weer een nieuwe daad van vertrouwen

stellen. Hoe wankel, twijfelmoedig, verloren, leeg, dor of ellendig jij je op het moment dat je je handen vouwt ook voelt. Ga er mee naar je Verbondsgod. Hij vangt je op in Zijn trouw. Neem de Psalmen. Daarin wordt dikwijls geworsteld met God. Welke God? De God van Abraham, Izak

» Het verbond schept vertrouwen om met God in gesprek te blijven «

en Jakob. Juist dat schept vertrouwen bij de bidder om met Zijn God in gesprek te gaan en te blijven. Het kan niet zo diep gaan, of de bidder spreekt zijn Verbondsgod er op aan, en houdt vertrouwen in Hem: "Ik echter vertrouw op Uw goedertierenheid." (Psalm 13)

Door zo te bidden krijgen we toegang tot de rijkdommen van de hemelse Vader. Deze schatkist van goedheid heeft Christus voor ons verdiend aan

het hout. Welke rijkdommen? Gods Vaderlijke zorg. Klaag je nood bij Hem uit, en vertrouw dat Hij Zijn kinderen niet laat verpieteren. Ja, op Zijn wijze, maar Hij heeft het beloofd! Leg je dagelijkse schuld op Gods Zoon, in berouw en vertrouwen dat Hij het je vergeeft in Zijn goedheid en liefde. Het is je verzegeld in de doop! Leg je leegte, lauwheid, ongelooft, moeheid en matheid bij God neer in het vertrouwen dat Zijn Geest je nieuwe vreugde zal schenken.

Bidden is verbondsverkeer. Daarom zeg je 'amen'. Amen zeggen is een geloofsroep: Het is waar! God de Vader, de Zoon en de Geest zullen het doen. Want God kan niet liegen. Dat betekent dus wel dat je na je amen niet op de oude voet verder kunt leven. Miskotte zei ooit treffend: "Bidden is alreeds een nieuwe weg inslaan." Je hebt je hart gelucht, in de wetenschap dat God je heus wel heeft gehoord en gezien, en je onder Zijn Vaderlijke hoede neemt. Na je amen ga je in dat (nieuwe) vertrouwen je weg. ■

*Zalig hij, die in dit leven,
Jakobs God ter hulpe heeft;
hij, die door de nood gedreven,
zich tot Hem om troost begeeft,
die zijn hoop, in 't hach'lijkst lot,
vestigt op den Heer, zijn God
Psalm 146 vers 3 (berijmd)*

door de HEERE is uit dit leven weggenomen

CORNELIS VERWEIJ

in de leeftijd van 81 jaar

We gedenken onze broeder in warme betrokkenheid op onze vereniging.

Zij die achterbleven wensen we de troost van de HEERE toe en Zijn nabijheid in het dragen van dit verlies.

Mannenvereniging 'Calvijn'

Polsbroek, november 2023

Met droefheidgeven wij u kennis dat de Heere onverwacht heeft weggenomen ons lid

Cor Harkes

We denken met dankbaarheid terug aan de vele jaren die hij lid van onze vereniging was.

Als voorzitter mocht hij ons met liefde en beweging heenwijzen naar het Lam van God.

We wensen zijn vrouw en kinderen de troostvolle nabijheid van de Heere toe in dit verdriet.

Bestuur en leden van de mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften'

Hazerswoude - Dorp, 9 december 2023

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Isrels God gegeven.
Ps. 89 vers 8 berijmd*

Met droefheid geven wij u kennis dat geheel onverwachts, de Heere tot zich heeft genomen ons gewaardeerde oud voorzitter.

Cornelis Harkes

* Hazerswoude, 24 april 1939

† Zoetermeer, 9 december 2023

Met dankbaarheid denken wij terug aan zijn actieve rol die hij jarenlang op zich heeft genomen als voorzitter van het Streekbestuur Gouda. Wij hebben in goede harmonie samen kunnen werken en hij was vol van het geloof. Christus was hem alles, daar sprak hij van. De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

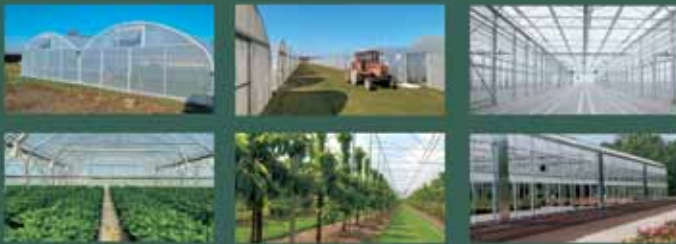
Bestuur en leden van de streek Gouda.
Voorzitter C. Oudijk
Secretaris C.D. van Halum

BETROUWBAAR SINDS 1968

OP ZOEK NAAR EEN FOLIE TUNNEL OF KAS?

Rovero Greenhouses is al 55 jaar een betrouwbare wereldwijde leverancier van gespecialiseerde folietunnels en foliekassen voor de landbouw- en tuinbouwsector. Wij onderscheiden ons door kwalitatief hoogwaardige, geavanceerde tunnels en kassen te leveren met een uitstekende klantenservice. Kortom, Rovero Greenhouses is als marktleider in Nederland al vele jaren uw betrouwbare partner.

Rovero.com - verkoop@rovero.nl - 0162 574574

Tunnels - kassen - fruitoverkappingen

BORGO BV

autobedrijf

Bij ons kunt u terecht voor:

- * In- en verkoop occasions
- * APK
- * Schade
- * Banden en velgen + opslag
- * Trekhaak plaatsing
- * Onderhoud en reparatie
- * Airco reparatie, onderhoud en diagnose
- * Uitlijnen en balanceren
- * Audio visuele producten, inbouw, onderhoud en diagnose
- * Camperonderhoud
- * Onderhoud bedrijfswagens

Ook voor (private) lease bent u bij ons op het juiste adres

Kaartenmakerstraat 9 | 2984 CB Ridderkerk | T 0180 397943 | www.autobedrijfborgo.nl

Bezoek onze showroom in Autopartners De Blaak 2.0

P.C. Hoofdstraat 14 te Ridderkerk

WORD DAAROM LID VAN DE GEREFORMEERDE BOND

**BOUW MEE
INVESTEER
IN DE KERK.
JUIST NU!**

Ds. J.A.W. Verhoeven, sinds januari 2021 voorzitter van de Gereformeerde Bond: 'Ook in onze tijd komt er veel af op de kerk. Alleen met het Woord als bron en norm gaan we een goede, veilige weg. Die boodschap klinkt via ons weekblad *De Waarheidsvriend*, ook via ambtsdragers in de gemeenten, op toerustingsmomenten

voor gemeenteleden, en tijdens bijeenkomsten voor studenten theologie. Helpt u mee dit te kunnen blijven doen? Word lid, voor € 10 per jaar en ontvang een gratis bijbelstudieboekje.'

Wilt u lid worden van de Gereformeerde Bond?

Natuurlijk ondersteun ik dat werk. Voor slechts € 10 per jaar onderschrijf ik dat ik meebouw aan dit werk én draag ik concreet bij aan de opbouw van mijn eigen gemeente en de Protestantse Kerk.

Of kijk op: www.gereformeerdebond.nl

de lease **Intermediair**
voordeel in mobiliteit

Financial Lease Full Operational Lease Short Lease Private Lease

De LeaseIntermediair biedt de ideale combinatie van persoonlijk mobiliteitsadvies én scherpe tarieven.

Via 1 aanspreekpunt bereik je en vergelijk je de grootste en beste Nederlandse leasemaatschappijen.

Voortaan weet je wel zeker dat je de beste leasdeal hebt en volledig wordt ontzorgd!

Dat is voordeel in mobiliteit.

Neem vrijblijvend contact op om de mogelijkheden te bespreken.

Met vriendelijke groet,
Marco van der Linde

Mobiel 06 - 516 857 81 info@deleaseintermediair.nl www.deleaseintermediair.nl

Psalm 91 vers 1

1. Hij, die op Gods bescherming wacht,
Wordt door den hoogsten Ko - ning
Beveiligd in den duist'ren nacht,
Beschaduwd in Gods wo - ning.
Dies noem ik God, zo goed als groot
Voor hen, die op Hem bouwen,
Mijn burcht, mijn toevlucht in den nood,
Den God van mijn betrouwen.
2. Hij zal uit 's vogelvangens net
U veilig doen ontko - men;
Hij is het, die uw leven redt;
Gij hebt geen pest te schro - men;
Hij zal, in lijfs- en zielsgevaar,
U met Zijn vleug'len dekken;
Zijn waarheid u ten beukelaar,
En ter rondas verstrekken.
5. Ik steun op God, mijn toeverlaat,
Dies heb ik niets te vre - zen.
Wie God vertrouwt, die deert geen kwaad;
Uw tent zal veilig we - zen;
Hij zal Zijn engelen gebiën,
Dat z' u op weg bevrijden;
Gij zult hen, in gevaren, zien
Voor uw behoud'nis strijden.

